

Yüzüklerin Efendisi'nde Yitik Toplumsal Masumiyet

Arş. Gör. Artun AVCI

Özet

İçinde bulunduğumuz dünyadaki yabancılaşmanın nedeni, insanın doğa ve kâinat ile kurduğu iletişimin ortadan kalkması ve doğanın tahakküm altına alınmasıdır. Yabancılaşmayı aşmak için doğa ile yeni bir iletişim biçimi kurulması gerekir. Mitler, destanlar, hikayeler, masallar gibi Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi isimli yapıtı da, doğa-insan ilişkisinde, egemenlik ve tahakküm üzerine kurulu olanın dışında yeni bir iletişim biçimi kurmaya çalışır. Egemenlik ilişkisini ortadan kaldıracak olan dil, Doğa'nın, insanlığın tarih öncesine ilişkin anısını canlı tutan bellek ile mümkün olabilecektir. Yüzüklerin Efendisi de insanlığın kolektif bilinçaltında tarihsel zamanın dışında, "başlangıçtan önce olan zaman"ların özlemini barındırır. Geçmişe yönelik bu özlem, bugünün insanına "kendi özgür ve yabancılaşmamış dünyasını" yeniden yaratabileceğine inandırır.

Anahtar Kelimeler

Altın Çağ, "toplumsal masumiyet", kolektif deneyim

Abstract:

The reason for the alienation in this world that we live in is the death of the communication between nature and universe that human beings have formed and the domination of nature. To overcome alienation, one needs to construct a new communication form with nature. Similar to myths, legends, stories and tales, Tolkien's Lord of The Rings also tries to construct a new communication form as an alternative to the one constructed on sovereignty and domination. The language that will extinguish the sovereignty relationship will only be possible with a memory that keeps the prehistorical remembrance of nature and humanity alive. "The Lord of The Rings" preserves within itself the longing for "the times before the beginning" that is in the collective subconsciousness of humanity and out of historical time. This 'past-oriented' longing convinces today's human beings that they can create "their own free and unalienated world" once again.

Keywords

The Golden Age, "societal innocence", collective experience

"Tanrı beni demir çağını Altın Çağ haline getirmem için yarattı"

Don Kişot

"Altın Asamı kırmayacağım, Demir Tacın önünde eğilmek için"

Tolkien

J.R.R. Tolkien'i modern dünyanın bir masal anlatıcısı ve *Yüzüklerin Efendisini* de kaybedilmiş bir çocukluk cennetinin kutsal kitabı olarak görmek mümkündür. Parçalanma duygularının yoğun olduğu modern hayatta, insan deneyimleri "*yağmurda kaybolan gözyaşları*" gibi kaybolup gitmektedir. Modern insanın, çocukluğuna dair mutlu anılarını yitirmemek için artık yapabileceği tek bir şey kalmıştır : *masallar ve hikâyelere sığınmak*. Masallar ve hikâyeler, düşlemin, imgelemin körleştirildiği çıkar ve hesapçılık dünyasında birer kurtuluş tapınaklarıdır. Yaşanılan an'dan *başka bir an'a, bir başka varoluş boyutuna, tinsel* bir zamana açılmak ve insanı organik olan zamana/zaman baskısını unutturan zamana iletmek ve tinsel yoksunluğu o boyutta gidermek, ancak "*kurtuluş tapınaklarıyla*" olanaklıdır. Bu anlamda mitler,hikayeler ve masallar, kutsallığın yok edildiği *Demir/Makine Çağı'nda yitirilmekte olan toplumsal masumiyete* yapılan çağrılardır.

Yüzüklerin Efendisi, modern bir masal, bir mitoloji olmanın da ötesinde *insanlık tarihinin hüznünlü bir hikayesidir*. Yapıt, arkaik çağlardan bugüne dünyanın nasıl

geldiğini anlatır. Anlatımı alegorik değildir , kurgusal bir tarih öyküsüdür. Tolkien'in yarattığı Orta Dünya, kendi içerisinde bütünsel bir tarihe ve bağımsız bir coğrafyaya sahiptir. Elfleri, Cüceleri, Hobbitleri, Entleri, İnsanları, Büyücüleri ve Arifleriyle; diğer yanda Orklar, Troller gibi 'kötü ırklarıyla', Orta Dünya'nın Üçüncü Çağ'ında geçen modern bir destandır. Bu renkli dünyayı roman formuyla tanıma şansı bulmamıza rağmen ihtimal ki Tolkien, anlatısının bu form ile maddileşmesini arzu etmezdi. Arkaik zamanlar ya da sanayi öncesi geleneksel kültürdeki gibi masalın/destanın sözlü olarak, dinleyicilerin etkileşimde buldukları bir mekanda ağızdan aktarılması, Tolkien'in dünya görüşüne daha uygundur. Çünkü romanlar, tarihin belirli bir evresinde ortaya çıkmış, arkaik çağlardaki "mükemmel dünyayı" anlatan destanların ve mitlerin, "düşmüş dünyadaki" zayıf karşılığıdır.

Georg Lukacs "Roman Kuramı"nda Tolkien'in hikayeleştirdiği çağları bir şair gibi betimler: "*Yıldızlı gökyüzünün gidilen yolların bir haritası olduğu, o yolları yıldız ışıklarının aydınlattığı çağlar ne mutluymuştu. O çağlarda ne varsa yeniydi, tanıdıktı. Dünya genişti ama eviydi insanların . Çünkü insan ruhunda yanan ateş, yıldızlarla özdeşti. Dünya ile Ben, ışık ile ateş birbirinden ayırdı, ancak sonsuza değin birbirine yabancı değildi... Tutku, aklın önceden belirlediği yetkinleşmiş benliğe götüren bir yoldu. O çağ, bir destan çağıydı". (Lukacs, 1985, s. 25-26) Ben ile Kainat arasında bütünsel bir uyumun olduğu bu çağda yaşayan insanların filozofça nitelikleri vardı. Lukacs, "Destan Çağı"nın çoktan gerilerde kalmasını hüznünlü bir ifadeyle aktarır. Destan, bütünlüğün, tamamlanmışlığın, eksiksiz bir dünyanın ve uyumun simgesi olan bir anlatım tarzıydı. Lukacs'a göre "*insanlığın çocukluk çağı*", bir daha geri dönmek üzere yitip gitmişti. İnsanla doğa arasındaki uyumun bozulması, insanın kainatın kapılarını açan anahtarları kaybetmesi, kendi benliğiyle, bilinçdışı ile bütünlüğünün bozulması (ego ile id arasında psikolojik bölünmenin olması) kısaca *insanın artık eksik bir varlık haline gelmesi*, modern zamanların tüm romantik sanatçı ve düşünürlerin estetik ütopyalarında sorunsallaştırılan kollektif bir tema olacaktı. Lukacs'ın, "*Mutlak Günahkarlık Çağı*" olarak tanımladığı modern dünyanın formu *roman*'dı. Roman yazarı da "günahkar bir çağda" yaşadığının bilincinde olarak "suçsuzluk çağına olan" özlemini anlatacaktı.*

"Hikaye Anlatıcısı" isimli makalesinde Walter Benjamin tıpkı Lukacs gibi yabancılaşmamış bir dünyanın izini sürecektir. Rus hikaye anlatıcısı Nikolay Leskov üzerine yazdığı makalede hikaye anlatıcısının temel özelliğinin, yaşanan hayatın somut, pratik meseleleriyle ilgilenmesi olduğunu ve öykülerin "uygulamaya dönük bir yönelim"i içerdiğini söyler (Benjamin,1995, s.78-80) . Ağızdan ağıza aktarılan deneyimin sahici bir niteliği vardır. Hikayelerin içerdiği atasözü, öğüt ya da kıssadan hisseler hayatın dokusuna nüfus etmiş, aklın bir biçimi olan bilgeliklerdir. Hikaye anlatıcısı, hikayelerini deneyimlerinden ya da ona aktaran kişilerin deneyimlerinden yola çıkarak aynı mekanda bulunduğu dinleyicilerle iletişim halinde bunları onların deneyimi haline getirir; "geçmişin bilgisi"ni ya da "uzak yerlerin bilgisi"ni mitlerle, efsanelerle, alegorilerle, metaforlarla ve söz oyunları ile süsleyip dinleyicilerle paylaşır.

Modern dünyada bilgeliğin ortadan kalkması, hakikatin destansı boyutunun ortadan kalkması ile ilişkilidir (Benjamin, 1995, s.80). Epik biçim olarak romanın Batı'da yükselişi, romancının, toplumun diğer üyeleriyle herhangi bir etkileşim içerisine girmeden kendi içine kapanarak/kendini tecrit ederek yapıtını oluşturmaya neden olmaya başlamıştı. Sözlü kültürün ya da hikaye anlatıcılığının asıl gerilemesi, mitler

çağından modern sanayi toplumuna geçildiğinde ve modern dünyada egemen iletişim biçimi olan “enformasyon”un geleneksel tüm iletişim biçimlerini değiştirdiğinde söz konusu olmuştur. Bu yeni iletişim biçiminin yapısı, hikaye anlatıcılığına karşı olduğu kadar romanın varlığı için de bir tehditti. Çünkü “*enformasyon yalnızca yeni olduğu an değer taşır, yalnızca o an yaşar. Oysa hikaye farklıdır: Kendini tüketmez , gücünü toplar ve korur, yıllar sonra bile harekete geçebilir*” (Benjamin,1995, s.83). Enformasyonun zihinsel düzeyde hiçbir kalıcılığı yoktur.Anında tüketilebilir olma özelliği, kısalığı, açık ve net olması, metaforik anlatım biçimini dışlamaktadır.

Modern zamanlar, enformasyonun ve imajların istilası altında sözün ve dilin kelam niteliğini giderek ortadan kaldırmaktadır. Dil ,içeriğinden bütünüyle boşaltılmakta; bir yapının hizmetinde (propaganda, reklamcılık vb.) bir slogan haline getirilmekte ve sadece bir ileti ya da mesaj taşıyıcısına indirgenmektedir. Kapitalist toplumdaki teknik, sözün içeriğini boşaltmakta ve sözü değişim değerine sahip bir metaya dönüştürmektedir. (Ellull, 1998, s.196) Modern insan şimdi’de; yalnızca o an’da yaşamaktadır. Modernliğin hiçbir “müphemliğe”, gizem ve esrara tahammülü yoktur. Her şey sınırları içerisinde belirlenmiş, açık ve net olmalıdır. Alegoriler, simgesel anlatımlar, metaforlar, çağrışımlar, yananamlar, kapalı anlatımlar kısacası şiiri, edebiyatı ve yazını besleyen her şey tekniğin egemenliğindeki dünyadan kapı dışarı edilmiştir. Modern yaşamda, kainat imgesi , insanların zihninden giderek geri çekilmektedir.

Benjamin’e göre son hikaye anlatıcısı olan Leskov , “*insanın kendisini doğayla uyum içinde hissedebileceği çağların artık kapandığını*” simgeler . Schiller’in “*naif şiir çağı*” adını verdiği dünya tarihinin bu dönemi, destan sanatının Esin Perisi olan “*Hatıra*” kavramında yaşamaktadır. Destanın kuşatıcı, parçalanmamış hafızasını , roman ve hikaye anlatıcılığının ortak kökenini belirten “*Hatıra*”, “*bir ucu yerin altında, öbürü bulutların içinde kaybolan bir merdiven*”in oluşumunu sağlar. Bu merdiven, “*bireyin yaşayabileceği en derin şokun, ölümün bile bir engel , bir sınır oluşturmadığı kollektif deneyimin imgesidir*” (Benjamin, 1995, s.89,93) . Kollektif deneyim, sınıflı toplumlar kurulmadan önceki insanlığın tarih-öncesi çağlarının deneyimidir. Şiirsel ya da yaratıcı düşünce, insanlığın kolektif deneyimleriyle varoluşunu gerçekleştirdiği bu “*çocukluk çağlarında*” ekmek ve su kadar doğaldır. Kollektif bir şiir ve sanat pratiği, toplumsal yaşamın merkezindedir. Bu çağda yaratıcı insanın dünyası aynı zamanda ‘herkesin dünyası’dır.

“*Tarihte ilk hikaye anlatıcısı, aynı zamanda ilk masal anlatıcısıdır*”. J.R.R.Tolkien’in yarattığı evrende her ikisi de bütünleşir. Mitolojideki doğanın insanı korkutan güçleriyle, masaldaki doğanın neşeli ve özgürleştirici büyüsünü, yapıtlarında -*özellikle Yüzüklerin Efendisi’inde-* biraraya getirmiştir. Tolkien, sözün kelam olduğu çağlara olan inancını hep koruyacaktır. O zamanlarda şiirsel kelam, kendi başına tarih ve hayattır. Yaratılış mitlerinde, Eski Ahitte “*Önce Kelam vardı*” denilmiştir; Tolkien ise yeni bir yaratılış miti oluşturur. Orta Dünya’nın Yaratılış öyküsünü anlattığı *Silmarillon’da* “*Önce Şarkı vardı*” denilir.* Dünyanın yaratıcısı İluvatar, Ainur’u (Kutsal Varlıkları) yaratmış ve onlara şarkı söyleme gücü vermiştir. (Tolkien, 1999a, s.19) Çünkü şarkı, iletişimdir. Başlangıçta şiir, müzik ve dans bir bütündü. Konuşmak

* Tolkien,bu kitapta Orta Dünya’nın antik ve tarih öncesi zamanlarını anlatır.

ve iletişim kurmak, *yaratmak* anlamına geliyordu. Yaratıcılığın toplumsal, kolektif bir niteliği vardı. Şiirsel kelimeler, toplumsal hayatı oluşturan bir dokuydu. O çağlarda yaşayan insanlar yıldızların, ağaçların, bulutların, taşların evrensel bir ruhu olduğuna inanıyordu. Şarkı ve şiir, yaşayan ve bir ruhu olan doğa ile olan bir iletişimdi. Kâinat, insanların zihninde gizemli, sırlarla yüklü bir imge olarak vardı. Kâinatın esrarı da dil olarak beliriyordu. Mircea Eliade, arkaik çağlarda insanla “konuşan”, “iletişim kuran” doğa ile kâinatın dilini anlamak için mitleri bilmek ve sembelleri çözmek gerektiğini söyler. Çünkü Dünya, bu çağlarda yaşayan, bütünlüğü olan ve anlam taşıyan bir kozmottur. (Eliade, 1993, s.135) Doğum, ölüm, cinsellik, zaman, diriliş, verimlilik, yağmur, güneş, ayın döngüsü, yıldızlar arasındaki sırlar ve gizemler mitler aracılığıyla kavranır. Toplumsal hayatı şiirselleyen mitler kendi kutsal zamanlarını yaratırlar.* Şarkılar, dans ve büyü kutsal zamanı sürekli kılmak için yapılan eylemlerdir. Tolkien, “Peri Masalları Üzerine” isimli denemesinde günümüzdeki masalların tıpkı eski çağlarda olduğu gibi başka bir zaman’a kapı açtığını ve eğer bu kapıdan geçerse – Zaman’ın kendisinin dışında olursak- nesnelere mucizevi biçimde ilk defa görülmüş gibi hissedeceğimizi söyler: “ Kendisini doğa ile özgür bir konuma yerleştiren hikaye anlatıcısı, doğanın kölesi değil, onun sevgilisi olabilir. Sözcüklerin derin anlamlarını, taş, tahta, demir, ağaç ve ot gibi olguların, ev ve ateş, ekmek ve şarap gibi kavramların olağanüstülüğünü ilk kez peri masallarında öğrendim.” (Tolkien, 1999b, s.83)

Tolkien’in dünyasında Elfler, Hobbitler, Büyücüler, İnsanlar anlatmak istediklerini melodilere dökerler. İluvatar’ın yarattıkları arasında Elfler, mükemmel nitelikleri ile diğer ırklardan ayrılırlar. Tolkien, İluvatar’a şunu söyletir: “Dünyadaki en büyük ve en güzel ırk Elfler olacak ve yarattığım çocukların içinde en büyük güzellikleri onlar yaratacaklar ve dünyaya en büyük mutluluğu onlar verecekler” (Tolkien,1999a, s.19). Mükemmellik, ölümsüzlük ve kusursuzluk Elflerin temel niteliği ve belki de trajedisidir. Elfler, Tolkien’in yapıtında ana dokuyu oluştururlar. Kâinatın en mükemmel varlığı olarak tanımlanabilecek Elflerin trajik konumu, kusurlu dünyanın sınırlı olanakları içerisinde **Tanrısal Bütün Olma Hali**’nin simgesi olmalarıdır. Muhafazakâr bir dünya görüşü olan Tolkien için Elfler, **Tanrının Cennet Krallığı**ndaki sonsuz ve sınırsız yaşamı temsil ederler. Tolkien biyografisi yazarı H.Carpenter, Elflerin, insanların “İlk Günah”ı işleyip “yeryüzü cennet”inden düşmelerinden önceki hallerine denk düştüğünü söyler. Tolkien de dünyada böyle bir dönemin gerçekten yaşandığına ve insanlığın başına gelen her kötülüğün “İlk Günah”ın işlenmesi ve “cennetten kovulma”nın sonucu olduğuna inanmaktadır (Carpenter’dan aktaran Aydın, 2003, s.142). İnsan, Tanrı tarafından cezalandırılmış, yeryüzü cennetinden kovulmuştur. Elfler, dünyanın büyüdür ve ölümsüzdürler. İnsanlar ise tam tersi eksik, tamamlanmamış ve ölümlüdür. Bugünkü insan, mitolojik anlatıların bir sonucudur. Çünkü insan tarihin başlangıç dönemlerinde trajik sonuçları olan birtakım olaylar yaşamıştır. Eğer tarih bu biçimde yaşanmamış olsaydı insan, *kötüye eğilimli ve karanlık bir ruha sahip olmazdı*. İşte hikayeler, masallar, mitler ya da *Yüzüklerin Efendisi* bunun

* “Kronolojik olan zaman ortadan kaldırılır, mitin Kutsal Zaman’ı yaratılır. Zaman’a karşı başkaldırı, insana “gerçeği oluşturmada” yardımcı olur, onu ölmüş olan Zaman’ın ağırlığından kurtarır, geçmişini yıkabileceğine, yaşamına yeniden başlayabileceğine ve kendi dünyasını yeniden yaratabileceğine inandırır.” Eliade, Mircea, (1993), s.134, Mitlerin Özellikleri, Çev.Sema Rifat, Simavi yay.,İstanbul

için vardır. Hepsi de insanlığın kollektif bilinçaltında tarihsel zamanın dışında, “başlangıçtan önce olan zaman”ın ya da “düşüş”ten önceki zamanların özlemini barındırırlar. Tarihin başlangıcından itibaren tüm sanat yapıtlarında bilinçli ya da bilinçdışı amaçlanan, insanlığın yitirilen toplumsal masumiyetin ya da cennet bahçesindeki “suçsuzluk çağı”nın yeniden kurulmasıdır.

Tolkien, *Yüzüklerin Efendisi'nin* modern dünyanın düşsel ve arkaik bir tarihi olmasını istemişti. Orta Dünya, Tolkien okurları için yaşadığımız, bildiğimiz dünyanın yitip bir geçmişidir. Üçüncü kısım olan *Kralın Dönüşü*'nün sonundaki ekler, dünya tarihinin gölgede kalmış olan çağlarını anlatır gibidir. Karanlığın Efendisi ve Yüzük'ün sahibi Sauron'la gerçekleşen savaşın sonunda Orta Dünya halkları zafer kazanmış; Kral Aragorn ile yeni bir Altın Çağ başlamıştır. Fakat Altın Çağ uzun sürmez. Hırsırları, iktidar arzuları çok güçlü olan insan ırkı, Yüzük Savaşı sırasındaki ortaklaşmacı değerleri çoktan unutmuş ve yozlaşmaya başlamıştır. Elfler ve Hobbitler, giderek Orta Dünya'dan uzaklaşmaktadır. Doğa ile kurulmuş olan uyum bozulmaya başlamıştır. Yüzüklerin Efendisi'nde her yerde düşüş motifleri, geri alınamaz kayıp ve geçmişin ihtişamının yitimi vardır (Davenport, 2003, s.146) . Elfler'in bu dünyadan göçmesi, Gondor'un ihtişamının sönmesi ve “doğanın özneleşmesi” nin simgesi olan Entlerin Enthanımlarını yitirmeleri , bu temanın işlendiği örneklerdir. Elf Kraliçesi Galadriel'in Lòrien'de mevsimlerin değişimi ve zamanın akışı ile ilgili söylediği şarkıların hüznü ve melankolik olmasının nedeni budur. Sauron'a karşı gerçekleşecek savaşta Yüzük yok edildiğinde (ki yok edilmiştir) Elflerin elindeki yüzükler de güçlerini kaybedecek, bu durum Elflerin Orta Dünya'dan ayrılıp Batı'ya göç etmelerine neden olacaktır. Yüzük yok edildiğinde ve Sauron yenildiğinde, Gandalf, Kral Aragorn'a bu hakikati ifade eder:

*“ Dünyanın Üçüncü Çağı sona erdi, yeni bir çağ başladı; çağın başlangıcını bir nizama sokup saklanabilen şeyleri saklamak senin görevin. Bir çok şey kurtarılmış olduğu halde, birçok şey de gelip geçiyor... Artık İnsanlığın Hakimiyeti başlıyor ve kadim soy ya solacak, ya ayrılacak.” (Tolkien,1996b, s.278) **

Tipki Kutsal Kitabelerde anlatıldığı gibi insanların dünyası, Altın Çağ ile başlamış, insanın doğayla uyumunun yitirilmesinden sonra gelen yozlaşma, **insan ırkının Sauronlaşması** (toplumsal yaşamda iktidar hırsının, güç ilişkilerinin, zorunlu çalışmanın, mülkiyet duygusunun yerleşmesi) ile birlikte son dekadans/çöküş çağı olan Demir Çağı'na girilmiştir. Tanrı'nın başlangıçtaki dünyadan çekilmesi , doğanın , Tanrı ile Kâinat'ın birleşmesiyle gerçekleşecek yeniden “dirilişine” kadar sürecek; bu süreç, daha yüksek durumdan daha alçak bir duruma doğru gerileyen bir “**düşmüş doğa**” **

* Yüzüklerin Efendisi'ne damgasını vuran hüznü budur. Üçüncü Çağ sona ermektedir. Elflerin, Entlerin, Hobbitlerin ve Büyücülerin –hatta Doğa Baba olarak simgeleşen Tom Bombadil'in- zamanı geçmektedir. Doğa'nın ruhu, kozmik dengesini yitirmektedir. Bir açıdan toplumsal masumiyet giderek kaybolmaktadır. Miğfer Dibi zaferinden sonra Rohan Kralı Theoden, Gandalf'a duygularını hüznü bir ifade ile aktarır: “Yine de üzülmiyim. Çünkü savaşın kaderi ne olursa olsun, bittiği zaman güzel ve ince duyulu olan birçok şey Orta Dünya'dan sonsuza kadar yitip gitmeyecek mi?”. (Tolkien, 1996a, s.173). Yüzüklerin Efendisi'nin üçüncü kısmının sonundaki eklerde Üçüncü Çağ, Frodo ve Bilbo'nun Üç Yüzük koruyucusu ile (Elrond,Galadriel ve Gandalf) Batı'ya gitmeleriyle son bulacaktır.

** Perry Anderson, Frankfurt okulu düşünürlerinin -özellikle Adorno,Horkheimer- “düşmüş doğa” kavramındaki dini-mistik öğeyi, laik bir “aydınlanma diyalektiği” ne dönüştürdüklerini belirtir. Adorno da modern dünyada yaşadığımız hayattaki “tüm yabancılaşmanın nedeninin bir unutma, doğanın tahakküm altına alınmadığı dönemlerin hatırlanamaması, belleğin silinip yok edilmesi” olduğunu

olarak görülen insanlık tarihinin karşı-evrimci metafiziğini ortaya çıkaracaktır. (Anderson, 1982, s.126) İnsanlık bugün “çağın kalpsiz soğukluğu” olan Demir Çağ’ı yaşamaktadır. İnsanın doğa ve kainat ile kuracağı her türlü mitsel iletişim modern dünya tarafından artık dışlanmıştı.

Altın Çağ özlemi, tarihi varlığımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Belki de bu, yitik çocukluğumuza ya da “öteki” duygumuza yönelen bir özlemdir. Yüzüklerin Efendisi, aynı zamanda Hobbitlerin dış dünyadaki bu duygularını arayış öyküsüdür. Yapıt, Hobbitleri merkezine alan, onların bakış açısı ile anlatılan, hem bir büyüme, erginlenme hem de büyümeye bir karşı çıkış öyküsüdür. Hobbitler, basit ve küçük şeylerden zevk alabilen, neşeli, sıcak ve sevimli bir halktır. Yemek yemekten (günde altı öğün yerler), birbirlerine hediyeler almaktan, eğlencelerden, dans etmekten, parlak giyeceklerden, şarkı söylemekten, doğayla konuşmaktan, yıldızları izlemekten büyük keyif alırlar. Hobbitler, belli ki çocuk dünyasının saflığını ve masumiyetini simgeler. Tolkien’in onlara karşı özel bir sevgi hissettiği açıktır. Mektuplarında “*Ben, aslında bir Hobbitim*” cümlesini sık kullanan Tolkien için cennet bahçesi, çocukluğunun en mutlu günlerini geçirdiği zamanlardır. Hobbitköy’deki Hobbitlerin doğayla uyumlu yaşantısını yaratırken çocukluğun mutlu anıları ona yol göstermiştir. Altın çağ, bu anlamda çocukluktur, gerçek anlamda yitirilen yeryüzü cennetidir. Yüzüklerin Efendisi’ndeki Hobbitköy, insanlığın yitirilen toplumsal masumiyetidir. Cervantes’in “ölümsüz şövalye”si *Don Kişot*’un Altın Çağ’ı betimlediği sözleri, Hobbitköy’deki cenneti anlatır gibidir:

“Eskilerin Altın Çağ dedikleri çağ ne mutlu bir çağmış, ne mutlu yüzyıllarmış. İçinde bulunduğumuz Demir Çağ’da olmayan bir şey vardı; o çağda insanlar, senin ve benim kelimelerini bilmezlerdi. O kutsal çağda her şey ortaktı: Olağanüstü bolluktaki duru pınarlar, ırmaklar, insanlara lezzetli, berrak sular sunardı. İnsanların günlük besinini elde etmek için meyveleriyle kendini davet eden meşeye elini uzatması yeterliydi. O zamanlar sadece huzur,sadece dostluk,sadece uyum vardı.” (Cervantes, 2002 , s.101)

söyleyecektir. Frankfurt Okulu , yabancılaşmayı aşmak için Doğa ile “mimesis” kavramı üzerine kurulu yeni bir iletişim önerir. İnsanın doğaya öykünmesi olan mimesis, doğa-insan ilişkisinde egemenlik ve tahakküm üzerine kurulu olanın dışında yeni bir kanal açacaktır. Mimetik çoşkunun, güdünün ve esrikliğin dili sanatın, şiirin dilidir. Doğa üzerindeki tahakkümü dolayısıyla insanlığın yanlış tarihini kaldıracak olan dil, Doğa’nın insanlığın tarih öncesine ilişkin anısını canlı tutan bellek ile mümkün olabilecektir. Bu belleği oluşturacak olan sanatın,şiirin dili “insanın arkaik varoluş biçimini” yeniden anımsamasını sağlayacaktır. Bu nedenle çocukluğumuzdaki mimesis’lerimizi, tıpkı Hobbitler gibi nesneleri çok farklı, mucizevi bir açıdan görmenin duygusunu, bir tür yeniden uyanış duygusunu belleğimizde yeniden canlandırıp uyandırmaktır aslanan. Nazım Hikmet’in de dediği gibi: “ Bir çocuk gibi şaşarcasına yaşamak”.

Kaynakça

- Anderson Perry, (1982), Batı'da Sol Düşünce, çev.Bülent Aksoy,Birikim yay.,İstanbul
- Aydın, Utku Uraz, (2003), Romantizmin Popülerleşmesi ve Tolkien, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Benjamin Walter, (1995), Hikaye Anlatıcısı,Son Bakışta Aşk içinde, Haz. ve Çev. Nurdan Gürbilek, Metis yay, İstanbul.
- Cervantes Miguel de, (2002), La Mancha'lı Yaratıcı Asilzade Don Quijote, s.101, Çev.Roza Hakmen, YKY,İst.
- Davenport John C., (2003), Mutlu Sonlar ve Dini Umut: Bir Destansı Masal Olarak Yüzüklerin Efendisi, Yüzüklerin Efendisi ve Felsefe icinde, Çev.Gökçen Ezber-Murat Sağlam, Güncel yay., İstanbul
- Eliade Mircea, (1993), Mitlerin Özellikleri, Çev.Sema Rifat, Simavi yay.,İstanbul
- Ellull Jaques, (1998), Sözün Düşüşü, Çev.Hüsametdin Arslan, Paradigma yay.,İstanbul
- Lukacs Georg, (1985), Roman Kuramı, Çev.Sedat Ümran, Say Yay, 1985 ,İst.
- Tolkien JRR, (1996a), Yüzüklerin Efendisi, *İkinci kısım iki Kule* , , Çev.Çiğdem Erkal İpek, Metis yay.,İst.
- Tolkien JRR, (1996b), Yüzüklerin Efendisi, *Üçüncü Kısım Kralın Dönüşü*, Çev.Çiğdem Erkal İpek, Metis yay.,İstanbul
- Tolkien J.R.R., (1999a) Silmarillion, Çev.Serap Erincin-Hakan Aytutucu, Altıkırkbeş Yay.,İstanbul
- Tolkien J.R.R. , (1999b) Peri Masalları Üzerine, Çev.Serap Erincin,Altıkırkbeş Yay., İstanbul